

Colegiul Național de Comerț al ASEM

Suport de curs la disciplina „Finanțele Întreprinderii”

*Autor. Movileanu E.
Profesoară de discipline economice*

CHIȘINĂU, 2019

Autor:

**Elena Movileanu, profesoară de discipline economice, grad didactic I, magistrul în științe economice,
Colegiul Național de Comerț al Academiei de Studii Economice din Moldova**

Discutat și aprobat la ședința catedrei

Șef catedră _____
proces-verbal nr. ____ din _____ 2019

Aprobat:

**Director adjunct pentru instruire și
educație _____ Ina Țurcanu**
_____ **2019**

Aprobat:

**Consiliul metodic-științific al Colegiul
Național de Comerț al ASEM**

proces-verbal nr. ____ din _____ 2019

Recenzenți:

Cuprins

Prefață	4
Tema 1: Conținutul finanțelor întreprinderii.....	5
1. Conținutul finanțelor ca categorie economică.	5
2. Funcțiile finanțelor întreprinderii.	7
Tema 2: Conținutul și structura mecanismului financiar.....	10
1. Esența și structura mecanismului financiar.....	10
2. Criterii de fundamentare a structurii financiare.....	11
3. Îndatorarea întreprinderii, conținutul și indicatori de exprimare.....	13
Tema 3. Evaluarea proiectelor de investiții	15
1. Conceptul de investiții. Rolul și clasificarea investițiilor capitale.....	15
2. Criterii și metode de selectare a proiectelor investiționale.....	16
3. Surse de finanțare și riscuri de investiționar	18
Tema 4. Finanțarea activelor imobilizante.	19
1. Caracteristica generală a activelor imobilizante.	19
2. Metodele de calcul al fondului de amortizare.....	20
3. Evaluarea și reevaluarea mijloacelor fixe. Surse de finanțare	22
Tema 5 Gestiunea activelor circulante la întreprindere.	23
1. Conținutul, structura și clasificarea activelor circulante.....	23
2. Ciclul de exploatare și metodele de dimensionare a stocurilor.....	24
3. Sursele de finanțare a activelor circulante.	25
4. Viteza de rotație și eficiența activelor circulante.....	26
Tema 6. Veniturile și cheltuielile întreprinderii.....	29
1. Conținutul și componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii	29
2. Conținutul și componența veniturilor	31
3. Rezultatele financiare ale întreprinderii și metodele de calcul a lor	33
Tema 7 Analiza financiară a întreprinderii.	34
1. Esența și conținutul analizei financiare. Metodele utilizate pentru analiza financiară	34
2. Sistemul de indicatori utilizați pentru analiza financiară.....	35
3. Analiza rentabilității.....	36
Probleme propuse pentru rezolvare	39

Studiul Individual ghidat de profesor

BIBLIOGRAFIE

Prefață

Știința finanțelor studiază relațiile social-economice bănești care se folosesc în procesul construirii, repartizării și folosirii fondurilor bugetare și extrabugetare, metodelor de gestionare a resurselor financiare la nivel micro și macroeconomic. Finanțele conceptualizează relațiile care se statornesc în societate cu prilejul constituirii resurselor publice, resurselor întreprinderii, operațiunilor care presupun un complex de măsuri, printre care stabilirea cuantumului obligațiilor membrilor societății către stat, colectarea acestora, administrarea de fonduri la nivelul statului, întreprinderii, distribuirii resurselor către ramuri, sectoare, persoane fizice și juridice la nivelul finanțelor publice, în interiorul întreprinderii la nivelul finanțelor întreprinderii. Prin intermediul sistemului de cunoștințe, metodelor și tehnicilor a finanțelor se poate estima necesarul de resurse financiare și a posibilităților de finanțare, se fundamentează căile de echilibrare a bugetelor, de finanțare a deficitelor, de efectuare a controlului financiar, de estimare a rezultatelor domeniului financiar.

Scopul unității de curs este inițierea elevilor în interpretarea și aplicarea unor aspecte teoretice și practice ale economiei și finanțelor sectorului public, ale funcției financiare a întreprinderii, activitatea de previziune financiară, controlului și reglării fluxurilor financiare pentru funcționarea optimă și permanentă a întreprinderii. În vederea realizării scopului propus și în rezultatul consultării cu cadrele didactice din instituțiile tip învățământ tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar s-a segmentat conținutul unității de curs în 7 unități de învățare, care cuprind aspecte a finanțelor publice și private a întreprinderii. În cadrul subiectelor selectate se urmărește familiarizarea elevilor cu mecanismul activităților financiare privitoare la sistemul și procesul bugetar, sistemul cheltuielilor publice, resurselor publice, creditul public, mecanismul financiar al întreprinderii, dimensionarea și gestionarea resurselor financiare a întreprinderii.

Tema1: Conținutul finanțelor întreprinderii

1. Conținutul finanțelor ca categorie economică.

2. Funcțiile finanțelor întreprinderii. Principiile de organizare a activității financiare.

1. Conținutul finanțelor ca categorie economică.

Cuvântul "**finanțe**" își are originea din limba latină, se foloseau expresiile "finanțio, financias și financia, care se traduce "plată în bani". În vorbirea curentă cât și în literatura de specialitate se folosesc mai multe expresii care fac parte din familia cuvântului finanțe: finanțe publice, finanțe private, finanțe socialiste.

Finanțele constituie totalitatea resurselor, fondurilor bănești aflate la dispoziția colectivității publice și a întreprinderilor particulare, destinate îndeplinirii funcțiilor și sarcinilor acestora.

Fondurile bănești aflate la dispoziția autorităților publice care au proveniență și întrebuințare publică și sunt numite **finanțe publice** iar fondurile bănești asociate unităților economice private sunt numite finanțe private sau finanțele întreprinderii.

Între finanțele publice și cele private există asemănări și deosebiri.

Asemănări

- Ambele se confruntă cu probleme de echilibru financiar.

Deosebiri:

- Finanțele publice își procură resursele de la persoanele fizice și juridice prin măsuri de constrângere, pe când finanțele private își procură resursele financiare de care au nevoie de pe piață pe bază de contracte;
- statul poate lua măsuri în legătură cu moneda națională în care se constituie fondurile publice, în timp ce finanțele private nu pot influența în mod legal această monedă;
- finanțele publice se folosesc pentru satisfacerea nevoilor generale ale societății, în timp ce finanțele private sunt puse în slujba realizării de profit.

Întreprinderea este unitatea de bază a economiei naționale, acea componentă a societății în care se concepe cea mai mare parte a bunurilor și serviciilor necesare existenței și dezvoltării acesteia. Realizarea de către întreprindere a unor activități eficiente, producerea de bunuri și servicii în cantități necesare și oferirea lor la timpul oportun sunt esențial dependente de fundamentare a factorilor externi pentru activitatea acestora cum sunt: asigurarea cu mașini, utilaje, materii prime și materiale, calitatea și termenile corespunzătoare, a corelării prețurilor la care se face aprovizionarea și desfacerea. Procesele de transformare care au loc în legătură cu producerea și vânzarea bunurilor și serviciilor reflectă multitudinea de fluxuri care se desfășoară continuu la întreprindere.

Principalele fluxuri care formează circuitul economic la nivel de întreprindere sunt:

- **fluxurile reale**- care cuprind aprovizionarea cu materii prime și vânzarea produselor;

- **fluxuri financiare**- care cuprinde achiziționarea capitalului financiar necesar finanțării mijloacelor materiale , încasarea produselor livrate,efectuarea plăților la populație; salariați; stat etc.

Finanțele întreprinderii cuprinde acele "relații economice care îmbracă o formă bănească și care apar și se manifestă ,în mod obectiv la nivelul întreprinderilor,în legătură cu formarea și repartizarea fondurilor bănești necesare procesului de producție, în scopul obținerii profitului maxim, satisfacerii unor nevoi sociale ale salariaților și formării fondurilor financiare la dispoziția statului.

Finanțele întreprinderii, ca parte integrantă, de bază a finanțelor publice, incubă (infiltrază) constituirea, repartizarea și gestionarea resurselor financiare necesare îndeplinirii obiectivelor sale economice, financiare și sociale, concretizate în: producerea de bunuri și servicii în vederea satisfacerii cerințelor consumatorilor și furnizarea lor la timpul oportun și în cantități optime; asigurarea echilibrului financiar; obținerea profitului necesar dezvoltării activității și remunerării acționarilor; ocuparea forței de muncă; completarea veniturilor bugetului public prin plata impozitelor și taxelor conform legislației fiscale.

Relațiile financiare, recunoscute și ca relații de transferuri monetare, au un sens dublu și sunt exprimate prin:

Relații de credit, care apar între întreprindere (debitor) și instituțiile financiare specializate (creditori) și se manifestă prin transferul de mijloace bănești către întreprindere, venite să completeze fondurile existente, și prin returnarea, după un interval de timp determinat, a sumei inițiale plus plata dobânzii

Relații de asigurări, care apar între întreprindere (asigurat) și societatea de asigurare (asigurător) și se manifestă prin plata primelor de asigurare a bunurilor sau a unor riscuri de către întreprindere societății de asigurare și achitarea despăgubirilor, în cazul producerii riscului, de către aceste întreprinderi.

Relații de transfer se manifestă prin transferarea unei părți din profitul creat la întreprindere statului și direcționarea unor sume de bani către întreprindere de la stat, sub forma subvențiilor, pentru susținerea activității lucrative a acesteia.

Relații cu sariații ,acționarii, concretizează în plata salariilor, dividendelor, pe de o parte și contribuția celor din urma la formarea capitalului întreprinderii, pe de alta parte.

Obiectivul finanțelor întreprinderii include:

- Constituirea și lărgirea capitalului social;
- Crearea și atragerea mijloacelor financiare;
- Constituirea unei structuri financiare optime;
- Mobilizarea creanțelor și efectuarea plăților;
- Formarea și repartizarea profitului, remunerarea acționarilor;
- Plasarea eficientă a mijloacelor bănești;

2. Funcțiile finanțelor întreprinderii.

Principiile de organizare a activității financiare.

Conținutul și rolul finanțelor întreprinderii se dezvoltă prin funcțiile pe care acestea le îndeplinesc și anume:

- **funcția de asigurare;**
- **funcția de repartitie;**
- **funcția de control.**

Funcția de asigurare presupune asigurarea întreprinderii în cantitate optimă și la timp oportun, cu resurse financiare necesare din surse proprii iar în caz de insuficiență din surse atrase.

Funcția de repartitie constă în alocarea resurselor acumulate și constituirea unui sistem de fonduri, necesare îndeplinirii programelor economice, financiare și sociale ale întreprinderii; capitalul social constituit atât din surse proprii cât și din surse împrumutate se avansează în elemente de active care prin fazele ciclului economic se transformă în mijloace bănești. Ca întreprinderea să obțină profit, trebuie ca sumele incasate să depășească sumele inițial avansate. Achitarea obligațiilor de plată față de creditori, plata impozitului pe venit, plata dividendelor, constituirea fondului de investiții pentru dezvoltarea și expansiune sunt deasemenea, o reflecție a funcției de repartitie.

Funcția de repartitie a finanțelor întreprinderii se realizează prin intermediul pârghiilor, instrumentelor și tehnicilor financiare și vizează toate fluxurile de intrări și ieșiri de fonduri. Funcția de repartitie se concretizează în:

- formarea capitalului inițial și completarea acestuia cu capital împrumutat;
- repartizarea și formarea fondurilor necesare procesului de producție;
- achitarea din venituri, a obligațiilor față de salariați, față de furnizori, plata dobânzilor și restituirea împrumuturilor, plata impozitelor și taxelor altele decât impozitul pe venit; plata primelor de asigurare și plata asigurărilor sociale, alte obligații;
- formarea fondului de uzură și distribuirea acestuia pentru reparații curente sau capitale ale mijloacelor fixe, pentru modernizarea ori reînnoirea acestora;
- formarea și repartizarea profitului:
 - plata impozitului pe venit;
 - distribuirea de dividende;
 - crearea fondului de stimulare materială;
 - crearea fondului de rezervă;
 - crearea fondului de investiții etc.

Funcția de control. Prin executarea căreia se urmărește organizarea și funcționarea în condiții de eficiență a întreprinderii și în corespundere cu legislația în vigoare a țării.

Controlul se execută prin diferite pârghii economico-financiare și poate fi, din punct de vedere al timpului de executare, de **trei feluri**:

- **Controlul preventiv**, el se execută înainte efectuării propriu zise a operațiunilor economico-financiare cu scopul de a împiedica efectuare de operațiuni, cheltuieli ilegale, preîntâmpinarea imobilizării de fonduri.
- **Controlul curent**, se execută în timpul efectuării operațiunilor economice, cu scopul de a furniza informație operativă asupra dereglărilor care apar în legătură cu nerespectarea termenului de incasări și plăți, utilizarea fondurilor în alte scopuri decât inițial prevăzute.
- **Controlul posterior** - analiza rezultatelor obținute, analiza îndeplinirii obiectivelor propuse, formularea concluziilor necesare.

Deosebim două forme de control financiar: **intern și extern**

- **Controlul intern** - se execută de persoanele abilitate cu funcții în acest domeniu (contabil-șef, director, manager general etc.) și are ca scop evitarea imobilizării fonduri lor, depistarea dereglărilor etc.
- **Controlul extern** - se execută de către organele financiare centrale și locale care urmăresc veredicitatea calculării impozitelor și taxelor datorate statului, modul de aplicare a prețurilor și tarifelor, calculul salariilor etc.

Organele cu funcții de control sunt:

- *Curtea de conturi*, care este organul suprem de control și activează pe lângă Parlamentul Republicii Moldova;
- *Serviciul Fiscal de Stat*, exercită controlul asupra exactității calculării impozitelor și taxelor;
- *Centrul Național Anticorupție (CNA)*
- *Ministerul Finanțelor*;
- *Bănci, alte instituții financiare - creditori ai întreprinderi*

Principiile de organizare a activității financiare sunt:

- 1. Eficiență și raționalitate**, obținerea de profit este scopul oricărui investitor de capital. Investitorul trebuie să obțină un venit net final mai mare decât investiția inițială, care să-i permită creșterea consumului viitor, cumpărarea, deci, a mai multor bunuri și servicii decât poate achiziționa în prezent, cu suma investită.
- 2. Demarcare netă** (separarea) a activităților cu efecte directe asupra capitalului (emisiuni de acțiuni și obligații, contractare de credite și rambursarea lor, incasari și plăți etc.) de activități cu efecte indirecte asupra capitalului (evidența clienților executarea controlului intern etc.).

Printre factorii care influențează modul de organizare a activității financiare a întreprinderii sunt:

- **Forma de proprietate**, în funcție de care apar deosebiri în sursele și metodele de constituire a fondurilor, în repartizarea profitului, în raporturile financiare cu statul.
- **Particularitățile procesului de producție**, în funcție de care apar deosebiri în structura capitalului fix și circulant, în izvoarele de proveniență a fondurilor, în viteza de rotație a capitalului.
- **Condițiile pieței**, care se manifestă pe trei coordonate:
 - *piața de capital*: Influențează capacitatea de împrumut a întreprinderii prin nivelul ratei dobânzii, prin condițiile și termenul de acordare;
 - *piața consumatorilor*: Cererea influențează nivelul vânzărilor întreprinderii, iar oferta abundentă de bunuri și servicii influențează nivelul veniturilor și, în continuare, profitul, capacitatea de autofinanțare a activității economice.
 - *piața furnizorilor*: Calitatea mărfurilor, materiei prime reprezintă un factor esențial al competitivității bunurilor produse de întreprindere, cu efecte directe asupra rezultatului final și, respectiv, a capacității de acumulare a resurselor proprii.
- **Fiscalitatea; etc.** creșterea fiscalității conduce la scaderea valorii de rentabilitate. Impozitarea profitului și salariilor, celelalte impozite directe vor influența rezultatele nete ale firmei. Taxa pe valoarea adăugată și celelalte impozite indirecte vor diminua și ele profitul firmei prin intermediul scaderii producției din cauza reducerii cererii ca urmare a creșterilor de preț sau direct, dacă firma nu mărește prețul.

Tema 2: Conținutul și structura mecanismului financiar.

1. Esența și structura mecanismului financiar;
2. Criterii de fundamentare a structurii financiare;
3. Îndatorarea întreprinderii, conținutul și indicatori de exprimare;

1. Esența și structura mecanismului financiar

Finanțele întreprinderii nu reprezintă numai o categorie economică însă și un instrument influent asupra activității de producere și comercializare. Această influență se realizează prin intermediul mecanismului financiar.

Mecanismul financiar reprezintă un ansamblu de metode pârghii și instrumente de formare și gestionare a capitalului întreprinderii.

Activitatea unei întreprinderi cuprinde 3 stadii:

- Asigurarea tehnico- materială;
- Procesul de producție propriu zis;
- Desfacerea sau vânzarea.

Aceste componente reiese din relația: **bani**→**marfă**→**bani**.

Cu ajutorul mecanismului financiar se promovează asigurarea financiară a mișcării capitalului și obținerea veniturilor. Nivelul utilizării capitalului depinde de nivelul profesional al lucrătorilor dar nu în ultimul rând de nivelul finansiștilor.

Structura mecanismului financiar

Mecanism financiar este format din :

- Pârghii financiare
- Metode financiare
- Asigurarea de drept și normative
- Asigurarea de informații

Sub noțiunea de **instrument** financiar se înțelege expresia valorică a unor relații economice prin intermediul cărora are loc repartizarea și utilizarea eficientă a resurselor financiare în scopul satisfacerii necesităților materiale și spirituale ale populației.

Prin **pârghia** financiară se înțelege instrumentul cu ajutorul căruia statul acționează asupra intereselor unei întreprinderi concrete pentru realizarea unui anumit obiectiv. Drept pârghii financiare sunt: **rentabilitatea, prețul, costul, impozitele, taxele subvențiile, dobânzile, penalitățile.**

Metodele financiare sunt modalitățile de acțiune a relațiilor financiare asupra proceselor economice de planificare, de gestionare a fondurilor, de dimensionare a stocurilor, de amortizare a mijloacelor fixe, de evaluare financiară, de formare a capitalului.

Asigurarea de drept și normative -mecanismul financiar se bazează pe legi, documente de statut, norme, instrucțiuni, indicații metodice. **Asigurarea de informații** -se compune din informații cu caracter financiar (darea de seamă contabilă, informații din instituțiile financiare bancare

2. Criterii de fundamentare a structurii financiare

Structura financiară a întreprinderii reprezintă o compoziție complexă și coordonată a diverselor surse de finanțare la care managementul financiar recurge pentru a acoperi necesarul de finanțe.

Prin **structura financiară** se înțelege un raportul existent între finanțarea pe termen scurt și cele pe termen lung și mijlociu. Fiecare firmă își stabilește o structură obiectivă a capitalului care constă din anumite proporții de capital propriu și capital împrumutat pe TL și TS .

I. După criteriul provenienței capitalul se clasifică în :

- **capital propriu;**
- **capital împrumutat.**

Capitalul propriu , provine de la acționari și sursa lui permanentă de formare fiind profitul net destinat dezvoltării, precum și rezervele constituite în mărime reglementată de legislație, subvenții nerambursabile alocate din bugetul statului.

Capitalul împrumutat, acoperă nevoile curente și de lungă durată, care depășesc posibilitățile proprii de acoperire. Acesta are surse diverse de proveniență, cele mai importate fiind: credite comerciale, obținute de la partenerii de afaceri sub formă de materii prime, materiale și alte bunuri economice; creditul leasing, creditul public etc. Atât capitalul propriu cât și capitalul împrumutat comportă costuri. Diferența fundamentală dintre costul capitalului propriu și cel împrumutat, este aceea că fondurile proprii nu sunt remunerate în timp, iar capitalul împrumutat trebuie remunerat oricare ar fi rentabilitatea întreprinderii.

Structura financiară poate fi definită în acest fel, ca raportul dintre capitalul propriu și capitalul împrumutat, care în ansamblu formează capitalul financiar al întreprinderii. Alegerea sursei de finanțare a activității ocupă locul central în activitatea managerială a întreprinderii, deoarece atât capitalul propriu cât și cel împrumutat comportă costuri, care se reflectă în mod direct asupra rezultatului financiar al întreprinderii.

II. După durata de funcționare capitalul întreprinderii se împarte în:

- **capitalul permanent ;**
- **capital pe TS** (resurse de trezorărie).

Finanțarea întreprinderii cu capital permanent este mai puțin costisitoare și deci mai avantajoasă. Capitalul permanent se compune din fonduri proprii ale întreprinderii; fonduri împrumutate pe TL și mijlociu și acoperă o parte din activele pe TL.

Capital permanent= Capital propriu +Datorii pe TL și mijlociu.

Resursele de trezorărie sunt formate din creditele bancare pe TS precum și din credite comerciale (datoriile față de furnizori). **Resurse de trezorărie= Credite comerciale+Credite bancare pe TS**

Structura financiară poate fi definită ca raportul dintre resursele de trezorărie și capitalul permanent. Înfăptuirea obiectivului de maximizare a profitului, obligă managerii să selecteze acele surse care au costul mai mic, ținând cont și de necesitățile de finanțare ale întreprinderii.

Formulele ce exprimă structura financiară a întreprinderii sunt:

- **Str-ra = FTS/FTL ;**
- **Capital propriu/Capital împrumutat ;**
- **Resurse de trezorărie /Capital permanent.**

Structura optimă a capitalului reprezintă o astfel de corelație de întrebuințare a mijloacelor proprii și împrumutate, care asigură o proporționalitate eficientă între coeficientul rentabilității financiare și coeficientul solvabilității financiare.

La stabilirea structurii financiare optime se ține cont de următoarele criterii:

- **Costul mediul ponderat (CMP);**
- **Criteriul destinației fondurilor;**
- **Criteriul rentabilității (Re).**

CMP al capitalului este o medie a costurilor capitalurilor propriu și împrumutat ponderate cu proporția pe care o ocupă fiecare dintre acestea în totalul resurselor financiare ale întreprinderii. *CMP se determină astfel:*

$$\text{CMP} = W_i K_i + W_p K_p$$

W_i-exprimă activele finanțate prin intermediul resurselor împrumutate din Total Activ;

K_i-costul capitalului împrumutat;

W_p-ponderea activelor finanțate prin intermediul resurselor proprii

K_p-costul capitalului propriu.

CMP al capitalului reprezintă nivelul minim obligatoriu al rentabilității investițiilor în care sunt angajate acestea .

Criteriul destinației fondurilor, presupune ca activele imobilizante sunt finanțate prin capitalul permanent, iar activele circulante- prin fondul de rulment, dar și prin datorii pe TS, formate din credite de trezorărie și din obligațiuni față de furnizori.

Fondul de rulment reprezintă acea parte de resurse financiare permanente care depășesc nevoile financiare ale mijloacelor fixe.

Al treilea criteriu de formare a structurii capitalului este cel al rentabilității (Re), calculat ca, raportul dintre profitul pe care angajarea de capital permite utilizatorului să-l obțină și mărimea acestui capital.

$$\text{Re} = \text{Profit} / \text{Capital}$$

O întreprindere puternic îndatorată va avea sistematic cheltuieli financiare mari, ceea ce micșorează posibilitatea de autofinanțare și întreprinderea va trebui să recurgă la noi credite pentru ași acoperi nevoile financiare, care la rândul lor vor duce cheltuieli financiare. Dacă întreprinderea este rentabilă, ea poate și chiar este indicat să apeleze la împrumuturi pentru

finanțare în această situație, este esențial ca rata rentabilității rezultată din investirea capitalului să fie superioară ratei dobânzii: **Re > Rd**, unde **Rd**-rata dobânzii

Pentru a ne convinge de creșterea rentabilității întreprinderii ca rezultat al utilizării datoriilor se determină efectul de îndatorare (**levier financiar**).

Efectul de îndatorare se obține comparând **Re** a întreprinderii cu **costul capitalului** împrumutat. Prin **efectul de îndatorare** se înțelege rezultatul pozitiv sau negativ pe care îl obține agentul economic ca urmare a folosirii creditului în calitate de capital.

El se calculează conform formulei:

$$E_{\text{înd}} = \text{Datorii totale} / \text{capital propriu} * (\text{Re} - \text{Rd})$$

*Dacă **Re > costul capitalului împrumutat** atunci efectul de îndatorare este **pozitiv**.

*Dacă **Re < costul capitalului împrumutat**, efectul de îndatorare este **negativ**.

Importanța structurii financiare decurge și din rolul pe care-l are îndatorarea asupra rentabilității financiare (R_f), adică asupra rentabilității capitalului propriu și a riscului financiar.

$$R_f = \text{Profit net} / \text{Capital propriu}$$

Practic **Rf** este cu atât mai mare cu cât structura financiară este mai îndatorată și cu cât este mai mare diferența dintre **Re** și **Rd**.

Este suficient ca întreprinderea să se finanțeze concomitent cu fonduri proprii și împrumutate când rata **Re** este superioară **Rd**, întrucât eficiența utilizării capitalului propriu (**Rf**) este mai mare.

3. Îndatorarea întreprinderii, conținutul și indicatori de exprimare

Pentru aprecierea propriei situații, cât și în raport cu băncile și alte instituții financiare la întreprindere se procedează stabilirea unor indicatori care indică gradul de utilizare a capitalului propriu în comparație cu capitalului împrumutat. Astfel se calculează indicatori ai capacității de îndatorare care exprimă posibilității sale de a primi credite care să fie garantate și a căror rambursare să nu creeze dificultăți financiare de nesuportat. În acest context se calculează doi indicatori :

Gradul de îndatorare global (Ggl), care se calculează după următoarea formulă:

$$Ggl = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Total pasiv}} < \frac{2}{3} \quad \text{Sau}$$

$$Ggl = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Capital propriu}} < 2$$

Gradul de îndatorare mai mic decât limitele stabilite, indică **posibilitatea** de îndatorare a întreprinderii. Capacitatea maximă de îndatorare se calculează conform relației:

$$\text{Capacitatea maximă de îndatorare} = 2 * \text{Capital propriu.}$$

$$\text{Capacitatea de îndatorare efectivă} = 2 * \text{Capitalul propriu} - \text{Datorii Totale,}$$

Gradul de îndatorare la termen (Gtr), care măsoară capacitatea de împrumut pe termen lung a întreprinderii. Se calculează prin următoarea formulă:

$$\text{Gtr} = \frac{\text{Datorii pe TL}}{\text{Capital permanent}} < \frac{1}{2} \quad \text{Sau}$$

$$\text{Gtr} = \frac{\text{Datorii pe TL}}{\text{Capital propriu}} < 1$$

Indicatorul scoate în evidență proporțiile dintre împrumuturile pe termen lung și relevă faptul dacă întreprinderea și-a epuizat sau nu accesul la noi credite pe TL. *Interesați în determinarea capacității de îndatorare sunt:*

- **Societatea comercială** care dorește să împrumute în vederea finanțării unui proiect;
- **Creditorul**, deoarece acordând credite își asumă anumite riscuri, astfel trebuie să cunoască situația economic- financiară în viitorul debitor .

În cazul în care societatea atinge valorile maxime ale indicatorilor, înseamnă că are capacitatea de îndatorare saturată și nu mai poate primi noi credite.

Tema 3. Evaluarea proiectelor de investiții

1. Conceptul de investiții. Rolul și clasificarea investițiilor capitale.

2. Criterii și metode de selectare a proiectelor investiționale.

3. Surse de finanțare și riscuri de investiționar.

1. Conceptul de investiții. Rolul și clasificarea investițiilor capitale.

Investiția, în sens economic, reprezintă toate consumurile de resurse care se fac în prezent în speranța obținerii în viitor a unor efecte economice (venituri, încasări) și care în suma totală sunt superioare cheltuielilor inițiale. Investițiile stau la baza suplimentării și dezvoltării calitative a tuturor factorilor de producție. Nu se poate asigura creșterea capitalului fix sau circulant, suplimentarea numărului locurilor de muncă, diversificarea producției etc., fără un consum de resurse financiare, fără investiții.

Investițiile reprezintă plasarea unor sume de bani fie de stat, fie de agenți economici, pentru crearea de noi mijloace fixe productive și neproductive, pentru reconstruirea, lărgirea și modernizarea celor existente. *Scopul investiției este obținerea unei rentabilități în viitor.*

Clasificarea investițiilor poate fi făcută ținându-se cont de mai multe criterii:

1. Din punct de vedere al proprietarului investițiile sunt:

- **private**
- **publice**

2. Din punct de vedere al locului în care se fac:

- **investiții interne** (alocarea capitalului pentru achiziționare de active materiale și nemateriale având drept scop dezvoltarea aparatului productiv și de distribuții a bunurilor etc.)

- **externe** (plasarea capitalului în acțiuni și obligațiuni cu scopul obținerii de venituri sub forma de dividende, dobânzi)

3. Din punct de vedere al formei:

- **materiale** (utilaje, construcții, etc.)
- **financiare** (procurări de acțiuni și obligațiuni)

4. Din punct de vedere al naturii:

- **productive** (cu capacitate de producție, comercializare)
- **neproductive**, cu destinație social-culturală (locuite, cantine, etc.)

5. În funcție de riscul pe care îl implică prin perspectiva întreprinderii

- investiții de înlocuire a echipamentului complet uzat cu un risc foarte scăzut, deoarece nu presupune cheltuieli suplimentare de modificare a tehnologiilor ;
- investiții de modernizare a echipamentului existent ;
- investiții de dezvoltare;

- investiții strategice (crearea unor filiale în străinătate), riscul este mare.

6. După perioada de investire:

- pe termen scurt
- pe termen mediu
- pe termen lung

Investițiile joacă un rol important în creșterea economiei influențând cererea și oferta pe piață, atrăgând atât investitorii interni cât și externi.

Modalitățile de intervenție a statului în politica investițională sunt:

subvențiilor- reprezintă un transfer nerambursabil de la bugetul statului către un agent economic cu scopul de menținere a capacității de producție

reducerilor, amânarea la plata impozitelor, taxelor

garanția statului acordată băncilor pentru ca agenții economici să poată contacta credite

2. Criterii și metode de selectare a proiectelor investiționale

Pentru a se decide asupra proiectului optim de investire este necesară o analiză a fiecărui proiect prin care să se determine profitul așteptat obținut de fiecare proiect. În acest scop se pot utiliza mai multe criterii:

Valoarea actualizată netă (VAN), reprezintă un procedeu de aplicare directă a calculelor de actualizare.

Actualizarea- este un raționament economic prin care se determină valoarea prezentă a unui venit pentru utilizarea lui pe viitor. Această metodă ține seama de valoarea în timp a banilor.

VAN reprezintă diferența dintre valorile actualizate ale fluxurilor de încasări și plăți.

VAN(NPV)=venitul net actualizat - cheltuielile pentru investiții (venitul așteptat) (costul proiectului)

Veniturile actualizate = Veniturile neactualizate * K

k- coeficientul de actualizare.

La rândul său coeficientul de actualizare se calculează:

$$K_{az} = \frac{1}{(1+r)^n}$$

r- rata actualizării

n- perioada de timp

Fie $B^I, B^I, B^II \dots B_n$ – fluxuri

$$VAN = \left(B^1 * \frac{1}{(1+r)^1} + B^2 * \frac{1}{(1+r)^2} + \dots + B^n * \frac{1}{(1+r)^n} \right) - \text{costul proiectului}$$

$$VAN(A) = \frac{\sum CF_n}{(1+r)^n} - I$$

Dacă VAN este mai mic ca zero atunci proiectul nu se poate aplica pentru că va produce pierderi, nu va fi rentabil.

Pe plan economic și financiar, un proiect investițional cu o valoare actuală netă pozitivă semnifică următoarele:

- posedă capacitatea de a rambursa, pe parcursul ciclului său de viață economică, capitalul- investit.
- are capacitatea de a produce fluxuri de mijloace bănești (**cash flow-urile**) în exces asigurând obținerea unui anumit volum de valoare netă.

Neajunsurile acestui criteriu sunt:

VAN permite să stabilească dacă proiectul investițional este sau nu rentabil, dar

VAN nu ține cont de criteriu termenului de recuperare

VAN depinde foarte mult de mărimea ratei de actualizare ce se ia în calcul și este foarte important ca aceasta să fie stabilit corect în funcție de componentele sale principale (costul capitalului, prima de risc).

2. Rata internă de rentabilitate (RIR) poate fi definită drept rata de actualizare, la care rata actualizării costurilor este mai mică ca valoarea actualizării a veniturilor și la care profiturile actualizate sunt egale cu zero. Ea indică rata dobânzii pentru care suma fluxurilor de numerar pozitive actualizate devine egală cu valoarea investiției inițiale. **Cu cât este mai mare RIR în raport cu rata dobânzii cu atât mai rentabil este proiectul.** Pentru găsirea sau calcularea RIR se poate proceda prin încercări succesive sau prin interpolarea.

Interpolarea presupune calcularea mai întâi a venitului net actualizat la o rată de actualizare destul de ridicată, pentru a se obține o valoare a sa negativă și apoi la o rată suficient de scăzută spre a se găsi o valoare pozitivă astfel încât valoarea zero să fie cuprinsă între ele.

$$VAN = \frac{B^1}{(1+RIR)} + \frac{B^2}{(1+RIR)} + \frac{B^n}{(1+RIR)} - \text{Costul proiectului}$$

RIR (Internal Rate of Return - engl.) e rata maximă admisibilă la care se poate accepta un împrumut pentru finanțarea proiectului. Se calculează conform formulei:

$$RIR = R_{\min} + (R_{\max} - R_{\min}) \frac{VAN_{\max}}{VAN_{\max} + |VAN_{\min}|}$$

Metoda timpului de recuperare a investițiilor. Constă în măsurarea timpului necesar recuperării cheltuielilor angajate prin veniturile nete. Exprimă numărul de ani necesar recuperării prin cash flow-urile anuale actualizate a capitalului investit. Se calculează conform relației:

$$\sum_{\text{ani}} \text{CF}_{\text{act}} / \text{I}_0 = 0$$

I₀-valoarea investiției inițiale

Se alege varianta de investire care asigură cea mai rapidă recuperare al capitalului investit. Aspectul critic a acestei metode este că pot fi respinse proiecte investiționale durabile, rentabile dar pe termen de recuperare mai lungi.

Indicele profitabilității (Profitability Index - engl.) este stabilit drept un indicator relativ și caracterizează raportul dintre valoarea actuală a fluxurilor de numerar și valoarea capitalului investit conform relației: **PI = $\frac{\text{VAN}}{\text{I}_0} + 1$**

I

Acest indicator exprimă rentabilitatea relativă a investiției, adică surplusul de trezorărie actualizat pentru fiecare leu investit. **Dacă este supraunitar, proiectul de investiții este fezabil.**

3. Surse de finanțare și riscuri de investiționar

Decizia de finanțare a investițiilor constă în alegerea surselor financiare și măsurarea lor exactă în vederea acoperirii cheltuielilor de investiție la timp și în cuantumul necesar. Sursele de finanțare pot fi:

- **surse proprii:** fonduri de uzură, fonduri de investiții format din profitul net, sumele obținute din vânzare activelor materiale pe termen lung;
- **surse atrase** cuprind: împrumuturi pe termen lung, creditul leasing etc.

Tema 4. Finanțarea activelor imobilizante.

1. Caracteristica generală a mijloacelor fixe.

2. Metodele de calcul al fondului de amortizare.

3. Evaluarea și reevaluarea mijloacelor fixe. Surse de finanțare a mijloacelor fixe.

1. Caracteristica generală a activelor imobilizante.

Activele imobilizate se caracterizează prin următoarele:

- au o durată de funcționare utilă mai mare de 1 an;
- sunt utilizate în procesul de producție;
- sunt utilizate pe parcursul a mai multor cicluri de producție.

Conform SNC activele imobilizate se împart în:

- **Imobilizări necorporale**
- **Imobilizări corporale**

Imobilizări necorporale reprezintă imobilizări nemonetare care nu îmbracă o formă materială, pot fi utilizate o perioadă mai mare de 1 an în activitățile întreprinderii sau sunt destinate pentru a fi predate în folosință (închiriate) persoanelor juridice sau fizice.

Acestea sunt totalitatea de drepturi juridice în urma folosirii cărora întreprinderea obține anumite avantaje economice.

Componentele imobilizării necorporale sunt: *Licențe, Brevete, Francizele, Mărcile de comerț, programe informatice etc.*

Imobilizări corporale reprezintă imobilizările care îmbracă o formă fizică naturală și pot fi utilizate o perioadă mai mare de 1 an în activitatea economic-financiară a întreprinderii cu scopul obținerii unor avantaje economice.

După conținutul natural imobilizările corporale se împart în 4 grupe:

- **Imobilizări corporale în curs de execuție**
- **Mijloace fixe**
- **Terenuri**
- **Resurse minerale**

Imobilizări corporale în curs de execuție – cuprind cheltuielile aferente achiziționării și creării activelor imobilizate (achiziționării utilajului ce necesită montaj, construirea clădirilor) ori modernizării utilajului, care duc la majorarea avantajului economic.

Mijloacele fixe includ:

- **clădiri;**
- **construcții speciale (poduri, gard ș.a.);**

- **mașini și utilaje;**
- **instrumente și inventar;**
- **mijloace fixe primate în leasing financiar.**

Terenurile reprezintă un gen special de imobil, care are o durată de utilizare nelimitată în desfășurarea activității întreprinderii sau poate fi destinat închirierii (terenurile ocupate sub clădiri, livezi, vii, câmpii etc.).

Resursele minerale – reprezintă resursele în formă de rezerve de petrol, gaze, piatră, material lemnos etc. și care pot fi extrase (explorate) în cursul unei perioade îndelungate.

După apartenență se deosebesc:

active corporale proprii – care aparțin întreprinderii cu drept de proprietate;

active corporale arendate – care nu aparțin întreprinderii, dar sunt primite de la alte persoane juridice și fizice cu drept de folosință pe un termen anumit contra unei plăți stabilite de contractul încheiat.

În raport de existență imobilizări corporale sunt:

- **imobilizări corporale amortizabile** – includ activele care au o durată de utilizare limitată, pe parcursul căreia se calculează amortizarea. La aceste active se referă: mijloacele fixe; resursele minerale.
- **imobilizări corporale neamortizabile** – care au o durată de utilizare nelimitată sau se află în proces de creare: terenurile; imobilizări corporale în curs de execuție

Mijloace fixe sunt bunuri materiale, al căror preț unitar depășește plafonul stabilit de legislație, aflate în sfera producției, comercializării și prestărilor de servicii o perioadă mai mare de un an. Mijloacele fixe participă în mai multe cicluri de exploatare, se consumă treptat, transferând valoarea lor asupra produselor și serviciilor sub formă de amortizare și se recuperează când amortizarea acumulată devine egală cu costul de intrare a mijlocului fix.

În prezent sunt considerate mijloace fixe bunurile care îndeplinesc două condiții.

1. au o durată mai mare de un an;

2. au o valoare de inventar cel puțin 6000 lei.

2. Metodele de calcul al fondului de amortizare

Din momentul în care s-a produs, dar mai ales în procesul folosirii, mijloacele fixe se amortizează. Amortizarea poate fi de două feluri: **fizică și morală.**

Amortizarea fizică – pierderea valorilor mijloacelor fixe prin acțiunea unor factori naturali în urma acestora mijloacele fixe trebuie supuse reparațiilor sau se scot din folosință și se înlocuiesc cu altele.

Amortizarea morală are loc atunci când mijloacele fixe se demodează, se învechesc din punct de vedere tehnologic, apar altele mai performante, din punct de vedere al parametrilor calitativi și cantitativi.

Amortizarea mijloacelor fixe reprezintă repartizarea sistematică a valorii amortizabile a mijloacelor fixe pe perioade de gestiune în decursul duratei de utilizare.

de a include în costuri o parte din valoarea mijloacelor fixe.

Din punct de vedere financiar amortizarea reprezintă un fond - o sumă de bani ce se detașează din valoarea mijloacelor fixe și care permite întreținerea și repararea mijloacelor fixe, iar în anumite condiții înlocuirea acestor cu altele. Din punct de vedere economic amortizarea este un proces capabil să repartizeze valoarea mijlocului fix asupra exercițiului financiar în care este utilizat mijlocul respectiv, astfel, amortizarea devine un element al costului care se recuperează în urma vânzării încasării produselor, serviciilor.

Fondul de amortizare se calculează lunar sau anual prin una din cele **3 metode recomandate**:

1. Metoda liniară-se realizează prin includerea unei forme în costul vânzării a unor sume fixe stabilite proporțional cu numărul de ani ai duratei de funcționare utilă a mijloacelor fixe.

Amortizarea anuală se calculează prin aplicarea normei de amortizare(N_{az}), la valoarea amortizabilă a mijlocului fix (V_{az}):

Amortizarea = $V_{az} * N_{az}$, unde:

$$N_{az} = \frac{100 \%}{\text{Numărul de ani de funcționare utilă}}$$

V_{az} = Costul de intrare- Valoarea reziduală.

2. Metoda unității de producție

Amortizarea se calculează ținând cont numai de volumul produselor fabricate, kilometrajul parcurs ș.a, după următorul procedeu: se calculează amortizarea ce revine unei unități de producție ca raportul dintre valoare amortizabilă(V_{az}) și capacitatea de fabricație a utilajului(Q_{total}):

$$\text{Amortiz. u/p} = \frac{V_{az}}{Q_{total}}$$

Amortizarea anuală se calculează ca produsul dintre norma de amortizare și volumul producției prevăzute a se fabrica anual (Q_{anual}):

$$\text{Amortz. anuală} = \text{Amortz. u/p} * Q_{anual}$$

3. Metoda de diminuare a soldului.

Amortizarea anuală se calculează aplicând asupra valorii contabile mijlocului fix norma de amortizare. Norma de amortizare se determină ca produsul dintre norma liniară de amortizare și coeficientul(K).

K - are valori diferite în funcție de durata de funcționare a activului:

- pentru durata de funcționare de la 3-4 ani coeficientul este de 1.5
- pentru durata de 5-6 ani este 2
- pentru durata de peste 6 ani 2.5

Amortizarea = $V_{\text{contabila}} * N_{\text{az}}$, unde :

$$N_{\text{az}} = \frac{100 \%}{\text{Numărul de ani de funcționare utilă}} * k$$

Amortizarea în ultimul an este egală cu valoarea contabilă minus valoarea reziduală.

3. Evaluarea și reevaluarea mijloacelor fixe. Surse de finanțare

Este important modul în care se face evaluarea imobilizărilor la intrarea în patrimoniu și implicațiile asupra gestiunii întreprinderilor. Evaluarea se face la intrare și ia forma postului de achiziție în cazul bunurilor cumpărate, a costului de producție- pentru bunurile produse de întreprindere. Activele fixe sunt înregistrate în evidența întreprinderii la prețul de cumpărare această valoare(inițială) poate fi schimbată prin tehnica de reevaluare mijloacelor fixe în R.Moldova are loc în baza hotărârii M. Finanțelor

Reevaluare are ca obiect aducerea mijloacelor fixe la valoarea reală, curentă sau la costul de intrare actualizată.Prin urmare reevaluarea la bază prețurile existente în momentul în care are loc această operațiune, având ca scop stabilirea unei valori de inventar actualizate, ceea ce crează un cadru favorabil pentru analiza și controlul uzurii, pentru formarea și urmărirea costurilor, rentabilității și a resurselor financiare necesare înlocuirii mijloacelor fixe complet sau parțial uzate.

Calculul fondului de amortizaredupa reevaluare se face asupra noii valori obținute si este deducitbilă din punct de vedere fiscal, prin urmare impozitul pe venit va fi mai mic.

Achiziționarea mijloacelor fixe necesită surse de finanțare pe termen lung. Aceste pot proveni din propria activitate- autofinanțare, la care se referă:

- fondul de amortizare
- profitul net pentru dezvoltare
- creșterea de capital propriu și atragerea de noi acționari
- și din finanțări externe:
- credite bancare pe termen lung
- credit obligatar
- leasingul

Tema 5 Gestiunea activelor circulante la întreprindere.

1. Conținutul, structura și clasificarea activelor circulante.
2. Ciclul de exploatare și metodele de dimensionare a stocurilor.
3. Sursele de finanțare a activelor circulante.
4. Viteza de rotație și eficiența activelor circulante

1. Conținutul, structura și clasificarea activelor circulante.

Activele circulante reprezintă acea parte a activului întreprinderii care se caracterizează prin transformarea permanentă a formelor funcționale prin consumarea lor într-un singur ciclu de exploatare și transmiterea valorii integrale asupra produselor în care se încorporează.

Reflectate în activul bilanțului întreprinderii activele circulante cuprind în structura lor:

- *Stocuri aflate în diferite faze ale prelucrării.*
- *Creanțe comerciale și calculate, care reprezintă datoria unui client față de întreprindere*
- *Numerar aflat în casă sau pe cont la bancă*
- *Investiții financiare curente*
- *Alte active circulante*

Clasificarea activelor circulante:

1.În funcție de procesul de exploatare în care se găsesc:

- active circulante aflate în faza de **aprovizionare**:
 - mijloace bănești
 - materie primă și materială
 - combustibil
 - obiecte de mică valoare și scurtă durată
 - ambalaje etc.
- active circulante ce se găsesc în faza **producției**:
 - produse în curs de execuție.
- active circulante din faza **desfacerii**(comercializării):
 - produse finite
 - semifabricate din producția proprie

2.În funcție de forma pe care o dețin în cadrul întreprinderii:

- în formă **materială**: materie primă, materială, semifabricate, produse finite
- în formă **băneasă**: numerarul, creanțe etc.

3. În funcție de sursa de finanțare:

- procurate de surse proprii
- procurate din fonduri împrumutate.

Întrucât activele circulante se consumă complet într-un singur ciclu de exploatare, asigurare neîntreruptă a procesului de producție impune existența la întreprindere a stocurilor de materie primă și materiale având în vedere imposibilitatea aprovizionării chiar în momentul necesar cu cantitatea necesară, ca urmare a dificultăților ce pot apărea în legătură cu aprovizionarea

2. Ciclul de exploatare și metodele de dimensionare a stocurilor.

Prin ciclul de exploatare se înțelege ansamblul operațiunilor realizate de întreprindere pentru atingerea scopului propus care constă în crearea de bunuri și servicii pentru a le realiza. Ciclul de exploatare cuprinde 3 faze:

- faza de aprovizionării în care are loc achiziția de materie primă și materiale
- faza de producție propriu zisă în care are loc transformarea materiei prime în produse finite sau semifabricate destinate vânzării.
- faza comercializării care presupune livrarea producției finite către consumator.

Întrucât fluxul fizic al ieșirilor de bunuri și servicii nu coincid cu fluxul financiar de intrare a contravalorii lor, funcționarea continuă și ritmică a procesului de producție e asigurată de existența stocurilor.

Stocul reprezintă anumite cantități de resurse materiale care din punct de vedere financiar le corespund niște fonduri, și care nu pot fi recuperate decât până când acestea nu parcurg întregul ciclul de exploatare, întreprinderea poate să dețină trei categorii de stocuri:

- stocuri de materii prime și materiale
- stocuri în curs de execuție
- stocuri de produse finite, semifabricate, produse secundare, mărfurile.

Prin însumarea lor se obține stocul global care la rândul său va corespunde cerințelor:

- să fie complet, cuprinzând toate felurile de resurse materiale
- să fie suficient în orice moment
- să fie completat în mod sistematic

Ținând cont de faptul că producerea unei cantități mai mare de bunuri decât e necesar în mod curent determină creșterea costurilor și expune întreprinderea de a rămâne cu stocuri amortizate moral, dacă cererea pentru produsul respectiv scade în determinarea nivelului optim al stocurilor.

Gestionarea stocurilor implică determinarea cantității de stocuri ce trebuie deținute, a momentului când trebuie făcute noi comenzi și a cantității incluse într-o comandă pentru o bună gestionare a stocurilor se utilizează următoarele metode:

1. Metoda liniei roșii: stocurile sunt așezate într-un vas de sticlă pe care este desenat o linie roșie. Când nivelul stocului ajunge la aceasta linie devine necesar efectuarea unei noi comenzi în aprovizionare

Utilizarea acestei metode este eficientă în cazul întreprinderilor din industria alimentară pentru păstrarea diferitor condimente (piper, vanilina, rom).

2. Metoda ABC; analizează fiecare tip de activ circulant:

A- se include elementele cele mai scumpe și puține la număr. Lipsa acestor elemente generează rupturi ale procesului de producție (de ex. zahărul, cafeaua pentru SA. Bucuria)

B- cele mai puțin importante atât numeric cât și valoric.

C- se includ elementele cel mai puțin importante. Aprovizionarea se poate face o singură dată în cantitatea necesară anual, iar lipsa acestor elemente de materie primă și materiale pot fi înlocuite cu altele, ori lipsa lor nu provoacă întreruperi a procesului de producție (umplutura de la caramel).

3. Metoda KANBAN, numită și metoda stocului zero sau metoda de producție în flux continuu, metoda prevede ca întreprinderea să dețină un stoc minimal iar aprovizionarea să se facă în mod continuu, după necesitate. Condiția de bază a aplicării modelului KANBAN este existența unei coordonări excelente între întreprindere și furnizor, existența unor furnizori fideli.

Un control riguros asupra stocurilor are ca efect evitarea cheltuielilor suplimentare de deținere unor stocuri prea mari și neutilizabile, evitarea amortizării morale acestora, evitarea imobilizării de capital și reducerea riscului de nerecuperare a capitalului investit în stocuri. Toate acestea la rândul lor vor contribui la creșterea profitului și corespunzător la creșterea valorii de piață a **întreprinderii**

3. Sursele de finanțare a activelor circulante.

Caracterul continuu al procesului de producție, însoțit de cel al vânzării dă naștere de nevoi permanente de resurse financiare pentru acoperirea cheltuielilor determinate de volum de activitate desfășurată de întreprindere.

Nevoile de finanțare pe termen scurt ale întreprinderii, care reprezintă nevoi permanente, pot fi finanțate atât din resurse interne cât și din resurse externe.

Sursele interne se referă în primul rând la profitul net care trebuie să fie în proporții raționale, repartizat între plata dividendelor și fondul de dezvoltare economică, divizat la rândul său în fonduri de investiții în active fixe și fondul de investiții în active circulante (stocuri de materie primă intrate în procesul de producție).

Având în vedere însă că stocurile se consumă integral într-un singur ciclu de exploatare, asigurarea continuității procesului de producție și a ritmicității vânzărilor va necesita o înnoire permanentă a stocurilor, cărora, din punct de vedere financiar, le corespund surse permanente de finanțare.

Partea din resursele financiare care asigură finanțarea permanentă a activelor circulante se numește fond de rulment.

Din punct de vedere contabil, fondul de rulment reprezintă excidentul de capital permanent față de imobilizările în active imobilizate.

Fond de rulment = Capital permanent - Active imobilizate

După conținutul lui fondul de rulment poate fi:

- Fondul de rulment brut(FRB)- este fondul de rulment total, desemnează toate elementele de active circulante posibile de a fi transformate în bani în termen mai mic de un an, adică să se reînnoiască parcurgând fazele ciclului de exploatare.

- Fond de rulment net(FRN) - este parte din capitalul permanent care este utilizat pentru finanțarea activelor curente. Se calculează:

$FRN = \text{Capital permanent} - \text{ATL}$ sau $FRN = \text{Active circulante} - \text{DTS}$

- Fond de rulment propriu (FRP) - reprezintă excedentul capitalului propriu față de activele imobilizate și arată autonomia de care dispune o întreprindere în finanțarea investițiilor în activele curente.

$FRP = \text{Capital propriu} - \text{Activele pe TL}$ sau $FRN - \text{Datoriile la termen}$

- Fond de rulment străin (FRS)- reprezintă datoriile la termen și se calculează: $FRS = \text{Capital permanent} - \text{Capital propriu}$ sau $FRN - FRP$

2. Surse externe.

Situația în care fondul de rulment real este mai mic decât fondul de rulment necesar, impune găsirea de noi surse pentru realizarea echilibrului dintre aceste două fonduri. Reechilibrarea în asemenea situații se poate realiza fie prin majorarea capitalului permanent, fie prin atragerea de resurse financiare pe termen scurt. Sporirea capitalului permanent se poate realiza prin recurgerea la împrumuturi pe TL aporturi noi la acționari obținerea subvențiilor din partea statului . Aceste măsuri pot spori capitalul permanent și implică majorarea fondului de rulment. În practica reîntregirea necesarului fondului de rulment se realizează din surse atrase, care pot fi: de la bănci, se acordă întreprinderii pe o perioadă până la un an în anumite condiții și cu anumită dobândă, credite comerciale, reprezintă o formă de credit ce apare între două întreprinderi. Acest credit constituie un mijloc eficient de acoperire a necesarului de finanțare a ciclului de exploatare deoarece în practică furnizorul nu solicită garanții și este **mult mai tolerant decât instituțiile financiare în cazul nerespectării scadenței de plată.**

4. Viteza de rotație și eficiența activelor circulante

Folosirea eficientă a activelor circulante presupune existența la întreprindere a unui stoc optim de materie primă și materială, asigurarea ritmicității producției, optimizarea (minimizarea) duratei de transformare a acesteia în mijloace bănești; precum și estimarea posibilităților de plasare pe termen scurt a mijloacelor bănești temporar disponibile cu scopul obținerii unor venituri din dobânzi.

Drumul pe care îl parcurge activele circulante din forma inițială până la întoarcerea în forma lor inițială se numește **circuit(rotație).**

Estimarea în număr de zile rotației îi corespunde 3 tipuri de timp:

- *timpul de aprovozionare*
- *timpul de producție*
- *timpul de comercializare*

Cu cât este mai mare numărul de rotație activelor circulante, într-un diapozon de timp și cu cât mai mare este diferența dintre mijloacele financiare avansate și cele eventual încasate cu atât mai mare va fi eficiența activelor circulante. Indicatorii de apreciere a eficienței activelor circulante sunt:

1. Numărul de rotații a activelor circulante (n) calculat ca raportul dintre volumul vânzărilor și valoare activelor circulante.

$$n = \frac{\text{Volumul vânzărilor}}{\text{Valoare activelor circulante}}$$

Rezultatul obținut indică de câte ori activele circulante au parcurs un ciclu întreg : *bani - marfă - bani*.

2. Durata unei rotații a activelor circulante (Dr) calculată conform raportului:

$$Dr = \frac{\text{Active circulante}}{\text{Volumul vânzărilor}} * 360 \text{ zile sau } \frac{360 \text{ zile}}{n}$$

3. Eficiența utilizării activelor circulante:

$$Ef = \frac{(Dz_1 - Dz_0) * VV_1}{360}$$

VV1-Volumul vânzărilor efectuate din perioada de gestiune

Dz1-durata în zile a unei rotații a activelor circulante perioada curentă

Dz0- durata în zile a unei rotații a activelor circulante perioada precedentă

Rezultatul obținut cu **semnul minus înseamna eliberare de active circulante**, iar cel cu **semnul plus înseamna imobilizari de resurse financiare**.

*Accelerarea vitezii de rotație a activelor circulante trebuie efectuată în cele trei stadii ale ciclului de exploatare:

În faza aprovizionării obiectivul urmărit trebuie să fie:

- asigurarea cu stocuri la timpul oportun și cantități optime;
- diversificarea și selectarea furnizorilor etc.

În faza producerii:

- utilizarea tehnologiilor moderne;

-asigurarea cu forțe de muncă în cantități optime și înaltă calitate etc.

În faza comercializării:

-organizarea unor expoziții în orașe mari din țară, comercializarea produselor în magazinele specializate;

-acordarea rabaturilor;

-studierea clienților pentru a evita creanțele dubioase .

Tema 6. Veniturile și cheltuielile întreprinderii

1. Conținutul și componența costurilor și cheltuielilor întreprinderii;

2. Conținutul și componența veniturilor;

3. Rezultatele financiare ale întreprinderii și metodele de calcul a lor.

1. Conținutul și componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii

Sistemul contabil bazat pe standardele naționale de contabilitate face distincție între noțiunea de costuri și cea de cheltuieli.

Consumurilor reprezintă resursele întreprinderii utilizate pentru fabricarea produselor, prestarea serviciilor în scopul obținerii venitului. Acestea sunt nemijlocit legate de procesul de producție, găsesc reflectarea materială în stocurile de producție finită și producție în curs de execuție și sunt recuperate în urma vânzării acestora.

În dependență de reflectarea costurilor în costul produselor finite deosebim **consumurilor directe** și costuri **indirecte** de producție.

Consumurile directe - sunt costurile identificate nemijlocit pe un anumit produs: materii prime și materiale energie, retribuirea muncii lucrătorilor din activitatea de producție.

Consumurile indirecte sunt **consumurile** care nu pot fi identificate direct pe un produs, ele fiind antrenate în deservirea și gestiunea subdiviziunilor de producție: amortizarea mijloacelor fixe cu destinație productivă, costuri de întreținere a aparatului de producție în stare de lucru etc.

În raport cu modificarea **consumurilor** în dependență de volumul producției fabricate deosebim costuri **variabile** și costuri **constante**.

Consumurile variabile se modifica proporțional cu volumul producției lucrărilor executate, serviciilor prestate. În aceasta categorie se includ: costuri de materii prime, energie, apă și combustibil, salarii personalului care lucrează în secțiile de producție.

Costuri **constante** sunt costurile care rămân constante într-un anumit diapazon indiferent de modificarea volumului producției fabricate.

În componența costuri care se includ în costul vânzărilor se prevăd următoarele articole:

- **Consumuri** de materiale (**materia primă, materialele, energia, caldura**),
- **Consumuri** privind retribuirea muncii (**salarii, premiile**),
- **Consumuri** indirecte de producție (costurile **variabile și fixe**).

Cheltuielile reprezintă resursele utilizate și pierderile care apar ca rezultat al activității economico-financiare și nu sunt legate nemijlocit de procesul de producție.

Spre deosebire de costuri, cheltuielile nu se includ în costul produselor fabricate ci se reflectă în Raportul privind rezultatele financiare și se scad din venituri la determinare profitului net al perioadei de gestiune.

Cheltuielile se subdivizează în:

1.Cheltuielile activității operaționale cuprind:

Costul vânzării:

- costul serviciilor și lucrărilor prestate;
- valoarea contabilă a mărfurilor și produselor vândute etc.

Cheltuielile de distribuire:

- Cheltuieli cu personalul comercial;
- Cheltuieli privind amortizarea, întreținerea și reparația activelor imobilizate cu destinație comercială;
- Cheltuieli cu ambalajele și alte materiale utilizate la comercializarea produselor și mărfurilor;
- Cheltuieli de transportarea produselor și mărfurilor ;
- Cheltuieli de publicitate și marketing;
- Cheltuieli privind reparațiile și deservirea produselor și mărfurilor în perioada de garanție;
- Cheltuieli privind creanțele comerciale compromise;
- Cheltuieli privind returnările și reducerile;
- Alte cheltuieli de distribuire.

Cheltuieli administrative:

- Cheltuieli cu personalul administrativ;
- Cheltuieli privind amortizarea, întreținerea și reparația activelor imobilizate cu destinație administrativă;
- Cheltuieli cu impozitele și taxele, cu excepția impozitului pe venit;
- Cheltuieli în scopuri de filantropie și sponsorizare;
- Cheltuieli privind serviciile cu destinație administrativă;
- Cheltuieli de protocol (reprezentanță);
- Cheltuieli privind delegarea personalului administrativ;
- Alte cheltuieli administrative;

Alte cheltuieli din activitatea operațională

- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente altor active circulante;
- Cheltuieli privind sancțiunile;
- Cheltuieli privind dobânzile;
- Cheltuieli privind lipsurile și pierderile din deteriorarea activelor imobilizate și circulante;
- Cheltuieli privind creanțele compromise decontate, cu excepția celor comerciale;
- Cheltuieli aferente evaluării stocurilor la valoarea realizabilă netă;
- Alte cheltuieli operaționale

2.Cheltuieli ale altor activități:

Cheltuieli cu active imobilizate:

- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente imobilizărilor necorporale ieșite;
- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente imobilizărilor corporale ieșite;
- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente investițiilor financiare pe termen lung ieșite;
- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente investițiilor imobiliare ieșite;
- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente altor active imobilizate ieșite;
- Cheltuieli privind provizioanele aferente activelor imobilizate;
- Pierderi din deprecierea activelor imobilizate ieșite;
- Alte cheltuieli cu active imobilizate.

Cheltuieli financiare:

- Cheltuieli din diferențe de curs valutar;
- Cheltuieli din diferențe de sumă;
- Cheltuieli privind redevențele;
- Valoarea contabilă și cheltuielile aferente activelor imobilizate și circulante transmise cu titlu gratuit;
- Cheltuieli aferente emisiunii și operațiunilor cu acțiuni proprii;
- Alte cheltuieli financiare.

Cheltuieli excepționale

- Cheltuieli privind calamitățile;
- Cheltuieli privind alte evenimente excepționale;
- Alte cheltuieli excepționale.

Cheltuieli privind impozitul pe venit

2.Conținutul și componența veniturilor

Teoria financiară recunoaște trei obiective ale întreprinderii: echilibrul financiar, rentabilitatea și creșterea economică. Pentru realizarea acestora, întreprinderea achiziționează factori de producție, prin combinarea cărora, în anumite proporții după anumite reguli, se produc bunuri servicii din vânzarea cărora întreprinderea obține venit.

Veniturile reprezintă afluxuri globale de avantaje economice obținute de întreprindere pe parcursul perioadei de gestiune sub formă de majorarea activelor sau micșorarea a datoriilor.

Cu alte cuvinte veniturile exprimă valoarea de bunuri și servicii realizate de întreprindere, în decursul unei perioade, calculate la prețurile pieței sumele rezultate din depunerile la bancă și instituții financiare, din participarea la operațiunile de vânzare- cumpărare a titlurilor, din operațiuni speculative, din alte operațiuni ce nu contravin legislației țării.

În funcție de sursele de intrare, conform SNC veniturile se divizează în: venituri din activitatea operațională, venituri din activitatea neoperațională.

1.Veniturile din activitatea operațională cuprind:

Veniturile din vânzari care includ:

- Veniturile din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor etc.

Alte venituri din activitatea operațională:

- Venituri din ieșirea altor active circulante;
- Venituri din sancțiuni;
- Venituri din recuperarea prejudiciului material;
- Venituri din plusurile de active imobilizate și circulante constatate la inventariere;
- Venituri din decontarea datoriilor cu termen de prescripție expirat;
- Alte venituri operaționale.

2.Venituri din alte activități:

Venituri din operațiuni cu active imobilizate

- Venituri din ieșirea imobilizărilor necorporale;
- Venituri din ieșirea imobilizărilor corporale;
- Venituri din ieșirea investițiilor financiare pe termen lung;
- Venituri din ieșirea investițiilor imobiliare;
- Venituri din ieșirea altor active imobilizate;
- Venituri din reluarea pierderilor din deprecierea activelor;
- Alte venituri din operațiuni cu active imobilizate:

Venituri financiare:

- Venituri din diferențe de curs valutar;
- Venituri din diferențe de sumă;
- Venituri din redevențe;
- Venituri din active imobilizate și circulante intrate cu titlu gratuit;
- Venituri din dividende și participații în alte entități;
- Venituri din dobânzi aferente altor activități;
- Alte venituri financiare.

Venituri excepționale:

- Venituri din compensarea pierderilor din calamități;
- Venituri din compensarea pierderilor din alte evenimente.

3.Rezultatele financiare ale întreprinderii si metodele de calcul a lor.

Rezultatele activității întreprinderii se exprimă prin următorii indicatori:

- **Venituri din vânzări** - exprimă valoarea producției fizice realizate în decursul unei perioade; însumează toate încasarile rezultate din vânzarea produselor, prestarea serviciilor(fara TVA);
 $VVz=Qv*Pv-TVA$ unde:
Qv-volum producției vândute
Pv-prețul de vânzare unitar
TVA-taxa pe valoare adăugată
Profitul Brut- reprezintă diferența dintre vânzarile nete și costul vânzărilor;
 $PB=VVz-CV$

3. Rezultatele financiare ale întreprinderii și metodele de calcul a lor.

Rezultatul activității operaționale care se calculează ca diferența dintre veniturile operaționale și cheltuielile operaționale;

RAO= PB +alte venituri operaționale- Cheltuieli de distribuire-Cheltuieli administrative - alte cheltuieli operaționale.

Rezultatul din alte activități calculat ca diferența dintre veniturile din alte activități și cheltuielile din alte activități.

Profit (pierdere) perioadei de gestionare până la impozitare se obține însumând rezultatul activității operaționale cu rezultatul altor activități

RPGPI= RAO +RAA

Cheltuielile privind impozitul pe venit se determină ca:

Profit perioadei de gestionare până la impozitare se înmulțește la cota de impozitare.

Profitul net. Acest indicator exprimă venitul net realizat de întreprindere după achitarea tuturor cheltuielilor fiscale (impozitul pe venit) și reprezintă averea acționarilor care, în final, determină capacitatea de autofinanțare a întreprinderii.

PN= RPGPI-Cheltuielile privind impozitul pe venit

Profitul Net rămâne la dispoziția întreprinderii și reprezintă principala sursă de creștere economică.

El se repartizează în:

- **constituirea fondului de remunerare a acționarilor;**
- **constituirea fondului de rezervă;**
- **constituirea fondului de dezvoltare economică etc.**

Tema 7 Analiza financiară a întreprinderii.

- 1. Esența și conținutul analizei financiare. Metodele utilizate pentru analiza financiară.**
- 2. Sistemul de indicatori utilizați pentru analiza financiară. Indicatorii profitabilității.**
- 3. Analiza rentabilității.**
- 4. Analiza lichidității și solvabilității. Indicatorii gestionării datoriilor și valorii de piață.**

1. Esența și conținutul analizei financiare. Metodele utilizate pentru analiza financiară

Analiza financiară constituie un instrument managerial care contribuie la cunoașterea situației financiare a întreprinderii, a factorilor și cauzelor care au determinat-o în constientizarea trecutului și prezentului, în vederea fundamentării obiectivelor strategice de menținere și dezvoltare a întreprinderii într-un mediu concurențial.

Prin intermediul analizei financiare, se stabilesc punctele forte și punctele slabe ale gestiunii financiare, având la bază anumite norme și criterii, se dă o explicație a cauzelor obținerii unor rezultate nesatisfăcătoare și se propun căi de îmbunătățire a lor.

Analiza există din timpuri străvechi și stă la baza întregii activități practice și științifice a omenirii. Analiza presupune descompunerea fenomenelor și proceselor ce se produc la întreprindere în părțile lor componente, evaluarea corelației acestora, evidențierea factorilor și cauzelor care determină geneza și evoluția lor toate acestea reprezentând fundamentul deciziilor de dezvoltare viitoare.

Obiectivele de bază ale analizei financiare constau în:

- acumularea informației privind situația întreprinderii pe piața internă și externă, nivelul competitivității acesteia;
- informarea întreprinderii despre cerințele standardelor și nivelul concurenței pe diferite piețe;
- diagnoza și reglarea activității întreprinderii;
- descoperirea și mobilizarea rezervelor interne de sporire a performanțelor financiare;
- întărirea autonomiei economico-financiare;
- creșterea eficienței economice;
- fundamentarea deciziilor financiare.

Funcțiile analizei financiare sunt:

- de informare;
- de evaluare a potențialului tehnico-economic;
- de apreciere a eficienței patrimoniului întreprinderii;
- de realizare a relațiilor cu mediul extern.

Rolul analizei financiare poate fi rezumat și sistematizat astfel:

- analiza reprezintă baza elaborării unor planuri reale, temeinic fundamentate din punct de vedere științific, ale întreprinderilor;

- analiza constituie un instrument operativ de cunoaștere și de reglare în procesul îndeplinirii acestor planuri, revenindu-i, în această privință următoarele atribuții:
 - de urmărire a executării planului pe diferite perioade de timp;
 - de depistare a diverselor situații nefavorabile care apar pe parcursul îndeplinirii planului;
 - de descoperire și mobilizare de noi rezerve pentru îmbunătățirea rezultatelor activității economico-financiare.

Explicarea fenomenelor economico-financiare ce au loc la nivel de întreprindere se realizează cu un ansamblu complex și variat de metode, tehnici și instrumente de analiză financiară. În funcție de scopurile urmărite, în cadrul analizei financiare poate fi făcută o grupare a metodelor folosite, în funcție de laturile fundamentale ale cunoașterii—latura calitativă și latura cantitativă.

Calitatea sistemului de indicatori și capacitatea acestuia de a oferi informații utile în analiza financiară reprezintă o condiție esențială în obținerea unui diagnostic complet și eficient asupra activității întreprinderii. Analiza indicatorilor, precum și concluziile generate de această analiză, sunt foarte importante pentru cunoașterea situației actuale și a evoluției întreprinderilor de către: managerii întreprinderii, care sunt interesați de cunoașterea eficienței activității întreprinderii.

Sistemul de informații ca premisă a efectuării analizei financiare.

Formarea bazei informaționale reprezintă punctul de plecare al întregului proces. Sursele informaționale sunt multiple și variate. Ele pot fi localizate atât în cadrul firmei analizate cât și în exteriorul acesteia.

La nivelul agențiilor economice, sistemul de informații necesare analizei se formează din două categorii de surse: **Surse interne**, care reflectă funcțiunea propriu-zisă a întreprinderii și **sursele externe** de informare sunt necesare pentru orientarea activității și adaptării ei la modificările ce se pot produce în mediul economic și financiar în care activează întreprinderea, ajutînd-o la dimensionarea noilor obiective strategice de dezvoltare. Ele se obțin din: publicații de specialitate, legislația în vigoare, informații juridice, fiscale.

2.Sistemul de indicatori utilizați pentru analiza financiară.

Indicatorii profitabilității.

Analiza financiară se efectuează în baza unui sistem de indicatori care pot fi structurați în felul urmator:

- Indicatori ai rezultatelor activității economico-financiare
- Indicatorii rentabilității
- Indicatorii lichidității
- Indicatorii gestionării datoriilor
- Indicatorii gestionării activelor
- Indicatorii valorii de piață

I. Indicatori ai rezultatelor activității economico-financiare (indicatorii profitabilității)- orientați în stabilirea ritmului de creștere (sau descreștere) a rezultatelor financiare. În acest mod pot fi indentificate

domeniile de activitate în care s-au înregistrat rezultatele satisfacatoare sau pot fi luate masuri pentru lichidarea cauzei obținerii unor rezultate scăzute .

În cadrul acestei grupe de indicatori fac parte:

Volumul vânzărilor. În condițiile economiei de piață, în care factorul pieței are impact semnificativ asupra rezultatelor financiare ale întreprinderii, volumul vânzărilor reprezintă un indicator esențial pentru aprecierea locului întreprinderii în sectorul său de activitate, a poziției sale pe piață, a aptitudinii acesteia de a lansa și dezvolta activități profitabile. Volumul vânzărilor reprezintă suma totală a veniturilor din operațiuni comerciale efectuate de o întreprindere și cuprinde: veniturile din vânzarea produselor și serviciilor, veniturile din vânzarea activelor pe termen lung, veniturile vânzarea stocurilor, altele decât cele de produse finite.

Volumul vânzărilor = $\sum V_i$ **sau** Volumul vânzărilor = $\sum q \cdot p$ unde:

V_i - reprezintă venituri din vânzări,

q - cantitatea de bunuri vândute, p - prețul mediu de vânzare.

Profitul. Ca indicator de eficiență a activității economice, profitul reprezintă ceea ce se obține în plus, față de cât s-a cheltuit în activitatea economică.

Metoda tradițională de determinare a profitului constă în compararea cheltuielilor reale efectuate de întreprindere pe parcursul unei perioade cu veniturile reale obținute în aceeași perioadă. Analiza profitului include:

- analiza-diagnostic a rezultatului perioadei de gestiune până la impozitare;
- analiza-diagnostic a rezultatului obținut din activitățile: operațională, investițională, financiară
- analiza profitului net.

3. Analiza rentabilității

II. Indicatorii rentabilitatii

Indicatorii rentabilității. în conformitate cu sistemul actual de evidență contabilă, indicatorii eficienței utilizării potențialului tehnico-economic și financiar sunt reprezentați de indicatorii rentabilității, structurați în trei grupe:

- **rentabilitatea economică,**
- **rentabilitatea vânzărilor,**
- **rentabilitatea financiară.**

Pe baza acestui sistem de indicatori, pot fi identificate domeniile de activitate în care s-au înregistrat rentabilități scăzute sau nerentabilitate.

Nivelul eficienței economice se măsoară cu ajutorul unui sistem de indicatori între care cei ai rentabilității ocupă un loc deosebit de important.

Rentabilitatea reprezintă capacitatea întreprinderii de a realiza profit necesar reproducției, dezvoltării și remunerării capitalurilor întreprinderii.

Măsura rentabilității este redată de un sistem de rate de eficiență, care măsoară gradul în care se utilizează diverse resurse ale întreprinderii. Sistemul de rate de rentabilitate include:

I. Rata rentabilității vânzărilor (R_v)

$$R_v = \frac{\text{Profit brut}}{\text{Vânzări nete}} * 100\%$$

Indicatorul indică profitul care se obține la un leu vânzări.

II .Rata rentabilității activelor (rentabilitatea economică)

Rentabilitatea economică exprimă gradul de valorificare al capitalului total, al capitalului fix și al capitalului circulant. Rentabilitatea activelor reflectă câte unități monetare au fost necesare întreprinderii pentru obținerea unei unități convenționale de profit, indiferent de sursa atragerii acestor mijloace. Nivelul rentabilității economice se măsoară prin intermediul ratelor de rentabilitate, pornind de la un rezultat financiar (profit până la impozitare, din activitatea operațională, profit net) și ansamblul mijloacelor economice utilizate, precum:

$$1. \text{ Rentabilitatea activ} (R_a) = \frac{\text{Profit p\^ana la impz.}}{\text{Total Activ}} * 100\% \text{ sau } R_a = \frac{P.N}{\text{Total activ}} * 100\%$$

$$2. \text{ Rentabilitatea Mijl. Fixe} (R_{mf}) = \frac{\text{Profit p\^ana la impozitare}}{\text{Valoarea medie anuală a MF}} * 100\%$$

$$3. \text{ Rentabilitatea A. Circulante} (R_{ac}) = \frac{\text{Profit p\^ana la impozitare}}{\text{Valoarea medie a AC}} * 100\%$$

$$4. \text{ Rentabilitatea Capitalului Perm} (R_{cp}) = \frac{\text{Profit p\^ana la impozitare}}{\text{Capital Permanent}} * 100\%$$

III. Rentabilitatea Financiară.

Rentabilitatea financiară (R_f) exprimă capacitatea întreprinderii de a realiza profit net prin capitalurile proprii angajate în activitatea sa. Rentabilitatea financiară reflectă scopul final al acționarilor unei întreprinderi, exprimat prin rata de remunerare a investiției de capital făcută de aceștia în procurarea acțiunilor întreprinderii sau a reinvestirii totale sau parțiale a profiturilor ce le revin pe drept.

$$\text{Rentabilitatea Financiară} (R_f) = \frac{\text{Profit Net}}{\text{Capital Propriu}} * 100\%$$

Este necesar ca rata rentabilității financiare să fie superioară ratei dobânzii pe piață, ceea ce conduce la creșterea cursului bursier al acțiunilor, la atragerea noilor acționari.

4. Analiza lichidității

III. Indicatorii lichidității măsoară capacitatea întreprinderii de a-și onora obligațiunile financiare pe termen scurt prin activele sale curente, adică transformarea activelor sale în bani, iar gradul de lichiditate caracterizează capacitatea de plată a întreprinderii. Gradul în care întreprinderea poate face față datoriilor pe termen scurt se numește solvabilitate, **care se măsoară prin intermediul ratelor de lichiditate:**

1. Rata lichidității imediate(absolută) (L),

$$L_i = \frac{\text{Numerar} + \text{Investitiile pe TS}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

O valoare pertinentă a raportului este dificil de stabilit. Exceptional dacă mijloacele bănești ar fi suficiente pentru a alimenta integral fluxurile monetare de ieșire. Teoria economică apreciază că o valoare de 0.2-0.3 ar exprima raționalitatea unei întreprinderi bine administrate din punct de vedere financiar.

2. Rata lichidității relative(intermediare) (Li),

pune în evidență capacitatea întreprinderii de a-și achita datoriile devenite scadente fără a fi obligată să-și vândă stocurile.

$$L_r = \frac{\text{Numerar} + \text{Creanțe} + \text{Investiții pe TS}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$$

Nivelul coeficientului trebuie să fie, de regulă- 0.7- 1.

3.Rata lichidității curente(Lc), relevă posibilitățile întreprinderii de a-și transforma, într-un termen scurt, bunurile patrimoniale curente în mijloace

$$L_c = \frac{\text{Active Circulante}}{\text{Pasive Curente}}$$

Indicatorul pune în evidență importanța și calitatea bunurilor deținute de întreprindere la care ea poate face apel atunci când este nevoită să-și achite, la scadență, datoriile contractate pe termen scurt. Nivelul trebuie să fie mai mare ca 1. Practica mondială apreciază că valoarea minimă a acestui indicator trebuie să fie 1, iar valorile cuprinse între 1.2-1.8 indică o situație financiară favorabilă care însuflă încredere creditorilor.

IV. Indicatorii gestionării datoriilor și a stabilității financiare indică gradul în care întreprinderea utilizează creditul în finanțarea activelor sale. Setul de indicatori calculați în cadrul acestei grupe exprimă atât ponderea pe care o dețin resursele financiare proprii în totalul resurselor financiare ale întreprinderii, cât mai ales măsura în care întreprinderea dispune de resurse financiare proprii pentru constituirea activelor

V.Indicatorii gestionării activelor, arată cât de eficient utilizează întreprinderea activele sale. Fiecărei etape a ciclului economic îi corespunde o perioadă de timp necesară finalizării de resurse bănești. Cunoașterea duratei fiecărei faze a ciclului economic de transformare fizică a capitalului prezintă interes deosebit pentru fiecare agent economic pentru stabilirea vitezei de circulație a numerarului și, pe această bază, adoptarea deciziilor de intervenție în vederea reglementării masei numerarului. Cu cât mai repede are loc procesul de transformare a capitalului, cu atât mai mic este riscul de a investi în activitatea respectivă, respectiv riscul de rentabilitate și lichiditate.

VI.Indicatorii valorii de piață, care caracterizează activitatea întreprinderii pe piața de valori, mărimea veniturilor și dividendelor.

Probleme propuse pentru rezolvare

Tema 2: Conținutul și structura mecanismului financiar

Problema 1

O societate comercială prezintă următoarea situație:

Capitalul propriu - 55000 lei

Capitalul împrumutat - 84000 lei

Rentabilitatea economică (Re) = 12%

Rata dobânzii (D) = 16%

Să se determine efectul de îndatorare.

Problema 2

Intreprinderea prezintă următoarea situație:

Capitalul propriu - 7000 lei

Capitalul împrumutat - 16000 lei

Rentabilitatea economică (Re) = 10%

Rata dobânzii (D) = 8%

Să se determine efectul de îndatorare.

Problema 3

Pasivul bilanțului unei societăți comerciale este compus din:

Capital propriu – 1500000 lei

Datorii pe termen lung-950000 lei

Datorii pe termen scurt - 300000 lei

Să se stabilească capacitatea de îndatorare pentru finanțarea proiectului.

Analizați situația dacă întreprinderea poate să procure un utilaj în valoare de 2000000 lei, ținând cont de criteriul destinației fondurilor.

Problema 4

Pasivul bilanțului unei societăți comerciale este compus din:

Profit Net - 110000 lei

Rezerve-70000 lei

Datorii pe termen lung-120000 lei

Datorii pe termen scurt - 160000 lei

Să se stabilească capacitatea de îndatorare pentru finanțarea proiectului. Poate întreprinderea să ia un împrumut pe termen lung în mărime de 200000 lei.

Tema 3. Evaluarea proiectelor de investiții

Problema 1. Întreprinderea are de ales între 2 proiecte ce țin de investiția într-un utilaj cu aceeași destinație cu termenul de utilizare de 4 ani, însă cu caracteristici de eficiență diferite după cum urmează:

Tipul utilajului	Valoarea de achiziție	Fluxurile de mijloace bănești			
		I an	II an	III an	IV an
A	70 400	24 300	21 200	19 350	22 750
B	65 300	26 700	25 100	24 350	20 000

Cunoscând că rata actualizării este de 12%, să se decidă asupra investiției optime în baza celor 3 criterii.

Problema 2. Un investitor urmărește posibilitatea de a cumpăra un imobil de 20 000 lei. El estimează că această investiție îi va aduce:

I an- 2 700 lei

II an- 3 200 lei

III an- 5 700 lei

IV an- 6 400 lei

V an- 7 300 lei

La sfârșitul celui de-al V-lea an, investitorul va putea vinde imobilul la prețul de 10 000 lei. Se consideră că acest contract va fi finanțat dintr-un credit bancar contractat la o rată a dobânzii de 15%. Este avantajoasă această ofertă? Să se determine prin metoda RIR dacă ratele actualizării sunt de 16% și 18%.

Problema 3. Întreprinderea are de ales între două proiecte cu termenul de utilizare de 4 ani, însă cu caracteristici și eficiență diferită, după cum urmează:

Proiectul	Valoarea de achiziție	Fluxurile de mijloace bănești			
		I an	II an	III an	IV an
A	7 000	2 000	3 000	4 000	3 000
B	7 000	1 500	2 000	4 000	3 000

Cunoscând că rata actualizării este de 20%, să se decidă asupra investiției optime în baza celor 3 criterii.

Tema 4. Finanțarea activelor imobilizante

Problema 1

O întreprindere a pus în funcțiune un utilaj în valoare de 80000 lei, valoarea rămasă probabilă -3000 lei. Durata de utilizare-5 ani. Utilajul are capacitatea de a produce 476500 lei. Întreprinderea și-a propus să producă anual: I an -57500, II an-156200, III an-117300, IV an-53000, V an- 92500. Să se calculeze amortizarea anuală, amortizarea cumulată și valoarea contabilă, conform metodei liniare, diminuării soldului, pe unitate de produs.

Problema 2

Întreprinderea „Signal” a pus în funcțiune un utilaj cu valoarea de intrare 5 700 lei, valoarea rămasă probabilă - 500 lei, durata de funcționare utilă - 5 ani. Să se calculeze amortizarea anuală, amortizarea cumulată și valoarea contabilă, conform metodei diminuării soldului.

Problema 3

Întreprinderea „Stejar” a pus în funcțiune un utilaj, a cărui valoare de inventar este de 16 435 lei, valoarea reziduală - 1 035 lei, durata de utilizare - 5 ani, norma amortizării - 20%. Să se calculeze, amortizarea anuală, amortizarea cumulată și valoarea contabilă, conform metodei diminuării soldului.

Problema 4

Întreprinderea „Sigma” a pus în funcțiune un utilaj cu valoarea de inventar de 11 720 lei, valoarea reziduală - 890 lei, durata de utilizare - 5 ani. Utilajul are capacitatea de a fabrica 95 000 piese.

Întreprinderea și-a propus să producă în anul I-15 500 piese; II - 21 500 piese; III - 32 400 piese; IV - 17 000 piese; V - 8 600 piese. Să se calculeze amortizarea anuală, amortizarea cumulată și valoarea contabilă, conform metodei liniare, diminuării soldului, pe unitate de produs.

Problema 5

Întreprinderea „Market” a pus în funcțiune un utilaj, a cărui valoare de intrare este de 12 000 lei, valoarea rămasă probabilă - 600 lei. Durata de utilizare - 5 ani, norma amortizării - 20% (100/5), întreprinderea a hotărât să dubleze norma de amortizare. Să se calculeze amortizarea anuală, amortizarea cumulată și valoarea contabilă, conform metodei liniare, diminuării soldului.

Tema 5 Gestiunea activelor circulante la întreprindere.

Problema 1

Să se calculeze eficiența utilizării activelor circulante, efectul accelerării sau încetării duratei de rotație (viteziei de rotație).

Indicatori	Perioada de gestiune Precedentă No	Perioada de gestiune Curentă N1
Venitul din vânzări	102920	121856
Valoarea totală a activelor circulante:	41200	32500
Stocuri	31000	22500
Creanțe	7200	6200
Numerar	3000	3800

Problema 2

Să se calculeze eficiența utilizării activelor curente, efectul accelerării sau încetinerii vitezii de rotație.

Indicatori	Perioada de gestiune Precedentă N0	Perioada de gestiune curentă N1
Venitul din vânzări	630360	800000
Valoarea totală a activelor circulante	75378	150000

Problema 3

Să se calculeze eficiența utilizării activelor curente, efectul accelerării sau încetinerii vitezii de rotație.

Indicatori	Perioada de gestiune Precedentă N0	Perioada de gestiune Curentă N1
Venitul din vânzări	68350	70240
Valoarea totală a activelor circulante	4250	4620

Tema 6. Veniturile și cheltuielile întreprinderii

Cunoscând structura veniturilor și cheltuielilor întreprinderii, să se calculeze indicatorii profitabilității (profitul brut, rezultatul activității economico-financiare, rezultatul perioadei de gestiune până la impozitare, profitul net).

Indicatorii	Suma, mii lei
Venituri din vânzări	40300
Costul vânzărilor	28000
Alte venituri operaționale	4000
Cheltuieli de distribuire	3800
Cheltuieli administrative	5500
Alte cheltuieli operaționale	1560
Venituri din iesirea imobilizărilor cecorporale	5000
Venituri din dividende	2500
Cheltuieli aferente imobilizarilor necorporale ieșite	3000
Venituri din diferențe de curs valutar	1000
Cheltuieli privind diferențele de curs valutar	2000

Problema 2

Cunoscând structura veniturilor și cheltuielilor întreprinderii, să se calculeze indicatorii profitabilității (profitul brut, rezultatul activității economico-financiare, rezultatul perioadei de gestiune până la impozitare, profitul net).

Indicatorii	Suma, mii lei
Venituri din vânzări	120000
Costul vânzărilor	74230
Cheltuieli administrative	7800
Venituri din active circulante	15800
Venituri din recuperarea prejudiciului material	1800
Cheltuieli privind dobânzile	2400
Cheltuieli de transportarea produselor și mărfurilor	590
Cheltuieli privind sancțiunile	1200
Profit din Alte Activități	12900

Problema 3

Cunoscând structura veniturilor și cheltuielilor întreprinderii, să se calculeze indicatorii profitabilității (profitul brut, rezultatul activității economico-financiare, rezultatul perioadei de gestiune până la impozitare, profitul net).

Indicatorii	Suma, mii lei
Venituri din vânzări	55300
Costul vânzărilor	32800
Alte venituri operaționale	3500
Cheltuieli de distribuire	4100
Cheltuieli administrative	4500
Alte cheltuieli operaționale	1700
Venituri aferente imobilizărilor necorporale ieșite	5500
Venituri din dividend	3050
Cheltuieli aferente imobilizărilor necorporale ieșite	2850
Venituri din diferențe de curs valutar	200
Cheltuieli privind diferențele de curs valutar	1700
Venituri excepționale	1500
Cheltuieli excepționale	1350

Tema 7 Analiza financiară a întreprinderii.

Problema 1

În baza informațiilor privind efortul patrimonial și efectele realizate de întreprindere în perioada de gestiune, să se determine nivelul eficienței economico-financiare exprimate prin indicatorii rentabilității (rentabilitatea vânzărilor, activelor, financiară).

Indicatorii	Suma (mii lei)
1. Venituri din vânzări	98530
2. Costul vânzărilor	74200
3. Profit brut	
4. Profit din activitatea operațională	14530
5. Profitul perioadei de gestiune până la impozitare	9535
6. Profit net	7628
7. Valoarea medie anuală a activelor	112350

Problema 2

În baza informațiilor privind efortul patrimonial și efectele realizate de întreprindere în perioada de gestiune, să se determine nivelul eficienței economico-financiare exprimate prin indicatorii rentabilității.

Indicatorii	Suma (mii lei)
1. Venituri din vânzări	11691073
2. Costul vânzărilor	9399692
3. Veniturile din vinzarea produselor	334000
4. Venituri din ieșirea altor active circulante	300854
5. Venituri din sancțiuni	120000
6. Alte venituri operaționale	13500
7. Cheltuielile activității operaționale	133500
8. Profit din alte activități	112485
9. Valoarea anuală a activelor TL	19719920
10. Valoarea anuală a activelor TS	6242037
11. Capital propriu	23045373

Problema 3. Să se determine indicatorii lichidității, cunoscând următoarea informație din bilanțul contabil a unei întreprinderi:

Activ	Suma	Pasiv	Suma
1. Active imobilizante	292 500	3. Capital Propriu	361 000
2. Active circulante	655 000	4. DTL	256 500
- stocuri	241 500	5. Credite bancare TS	84 000
- creanțe pe TS	336 000	6. Datorii comerciale	129 000
- investiții pe TS	77 000	7. Alte DTS	117 000
- numerar	500		
- alte active circulante	-		
Total Activ	947 500	Total Pasiv	947 500

Studiul Individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Unitatea de învățare 1. Conținutul finanțelor întreprinderii			
1. Etapele distincte al concepțiilor despre finanțe. 2. Rolul finanțelor în economia modernă. 3. Organele cu atribuție în domeniul finanțelor.	1. Glosar economic. 2. Cercetare de expert „Organele cu atribuții în domeniul controlului financiar”	Portofoliul Investigarea	Saptămâna 1
Unitatea de învățare 2. Conținutul și structura mecanismului financiar			
1. Structura sistemului mecanismului financiar. 2. Tipurile de pârghii financiar, 3. Îndatorarea întreprinderii.	1. Glosar economic. 2. Realizarea prezentării schemilor și tabelelor. 3. Studii de caz.	Proiectul Rezolvarea problemelor Studiul de caz Rezolvarea problemelor	Saptămâna 2
Unitatea de învățare 4. Evaluarea proiectelor de investiții			
1. Sursele de finanțare a proiectelor investiționale 2. Riscurile investiționale. 3. Intervenția statului în politica investițională a întreprinderii.	1. Glosar economic. 2. Cercetare de expert „ Modalități de evitare a riscurilor investiționale. 3. Comunicare.	Portofoliul Demonstrația informației selectate	Saptămâna 5
Unitatea de învățare 5. Finanțarea mijloacelor fixe			
1. Gestiunea imobilizărilor corporale: conținutul, dimensionarea și sursele de finanțare.	1. Glosar economic. 2. Studiu de caz: ”Determinarea fondului de amortizare conform legislației prevăzute în Republica Moldova.	Portofoliul Corectitudinea rezolvării problemelor și studiilor de caz	Saptămâna 6
Unitatea de învățare 6. Gestiunea activelor circulante la întreprindere			
1. Asemănările și deosebirile dintre activele imobilizante și activele circulante. 2. Metodele de dimensionare a stocurilor. 3. Eficiența activelor circulante.	1. Glosar economic. 2. Realizarea diagramei WEN. 2. Comunicare 3. Studiu de caz.	Prezentarea informației din comunicare	Saptămâna 7
Unitatea de învățare 7. Veniturile și cheltuielile întreprinderii			
1. Clasificarea cheltuielilor și veniturilor	1. Glosar economic. 2. Realizarea prezentării	Portofoliul Studii de caz,	Saptămâna 9

întreprinderii pe surse de proveniență. 2. Sarcini de analiză a indicatorilor profitabilității în situația de profit și pierderi.	schemilor. 3. Comunicare 4. Studiu de caz.	probleme	
Unitatea de învățare 8. Analiza financiară a întreprinderii.			
1. Metodele utilizate pentru analiza financiară. 2. Sarcini de analiză a indicatorilor rentabilității 3. Sarcini de analiză a indicatorilor lichidității și solvabilității.	1. Glosar economic. 2. Proiect „Metode ale analizei calitative și cantitative”. 3. Studii de caz.	Prezentarea proiectului și a datelor investigate Studii de caz, probleme	Saptămâna 10

BIBLIOGRAFIE

1. Antoniu N., Neagoe N., Finanțele întreprinderii, București, Centrul editorialpoligrafic ASEM, 1993
2. Băncilă N., Evaluarea financiară a întreprinderii, Chișinău ASEM, 2005.
3. Botnari Nadejda, Baurciul Angela, Finanțe, Chișinău, ASEM, 2010.
4. Botnari N., Finanțele întreprinderii, Chișinău ASEM, 2008 .
5. Bran P., Finanțele întreprinderii, București Ed. Economica, 1997.
6. Bușmachi E., Sula V., Cobzari L., Structura financiară, riscul și optimizarea capitalului întreprinderii, Chișinău ASEM, 2002 .
7. Cobzari Ludmila, Chiosea Tatiana, Tiuricov Constantin, Suvorova Iulia, Финансы предприятия, Chișinău, ASEM, 2007.
8. Secrieru A., Finanțe publice, Chișinău 2004.
9. Văcărel I., Finanțe publice, Editura Didactică și Pedagogică, București 2000
10. Никитина В., Бучацкая Н., Кикю Л., Бэчой «Государственные финансы», Кишинэу 2004
11. Структурно – логические схемы по дисциплине «Государственные финансы», Кишинэу 2003
12. Macarie, Felicia. Finanțe și bugete publice.